

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Remissvar över betänkandet SOU 2024:56 Remittering av betänkandet Animalieproduktion med hög konkurrenskraft och gott djurskydd LI2024/01638)**Förslag till förordning om ändring i djurskyddsförordningen (2019:66) (1.1)**

Nofence stödjer starkt förslaget att utvidga undantaget från förbudet i 2 kap. 16 § djurskyddsförordningen till att även omfatta virtuella stängsel. Skälen för detta är följande:

Virtuella stängsel ersätter fysiska stängsel med en djurvänlig lösning som gör att djuren kan beta mer fritt, vilket minskar stressen och förbättrar den allmänna välfärden. När djuren närmar sig en virtuell gräns vägleds de av en serie eskalerande ljudsignaler och får en mild elektrisk puls - hälften så stark som ett traditionellt elstängsel - endast som en sista utväg.

Med tiden lär sig djuren att reagera lugnt och förutsägbart på enbart ljudet, och 96% av interaktionerna löses utan puls. Detta gör att djuren kan beta i en miljö som förstärker naturliga betesbeteenden, undviker onödig stress och inte påverkar djurhälsan negativt.

Virtuella stängsel gör det möjligt för fler djur att vara ute på bete under längre perioder, vilket återförenar dem med naturen och ger dem möjlighet att uttrycka naturliga beteenden.

Förutom fördelarna för djurens välbefinnande ökar virtuella stängsel konkurrenskraften inom boskapssektorn genom att avsevärt minska arbetsinsatsen, tiden och kostnaderna som är förknippade med traditionella stängsel. Möjligheten att enkelt hantera och justera betesområden genom Nofence-appen, i fallet med vår teknik, gör det möjligt för jordbrukare att optimera markanvändningen, förbättra effektiviteten och snabbt anpassa sig till förändrade förhållanden. Detta möjliggör inte bara bättre resurshantering, utan gör också djuruppfödningen mer motståndskraftig och konkurrenskraftig i en modern ekonomi.

Dessutom bidrar ökad tid som djuren tillbringar på bete utomhus till bättre markhälsa och biologisk mångfald, vilket i sin tur förbättrar betesproduktiviteten, minskar beroendet av foder och gödningsmedel, förbättrar motståndskraften i den betade marken och i slutändan stärker konkurrenskraften för djuruppfödning.

De data som samlas in av halsbanden möjliggör dessutom tidig upptäckt av sjukdomar på individnivå genom rörelsedata och beteendeanalys, som jämförs med hela besättningen. Genom att identifiera sjuka djur tidigare sparas tid och pengar på veterinärkostnader och läkemedel, samtidigt som den totala användningen av antibiotika minskar - vilket bidrar till kampen mot antibiotikaresistens.

Utredarens överväganden och förslag - områden utanför djurskyddsområdet (4.10)**Kapital för investering**

Nofence stödjer det föreslagna initiativet att stärka investeringar i jordbruket genom statligt stödda kreditgarantier och finansiella instrument. Tillgång till kapital är fortfarande ett stort hinder för innovation, utvidgning och modernisering inom hela sektorn.

Vi ger vårt starka stöd till detta initiativ. Tillgång till finansiering är fortfarande ett betydande hinder för innovation och utvidgning inom jordbruket. Genom att göra det möjligt för jordbrukare att uppgradera sina anläggningar, investera i modern teknik som virtuella stängsel och förbättra arbetsvillkoren skulle detta förslag stärka det svenska jordbrukets konkurrenskraft. Statligt stödda finansiella instrument kan ge stabilitet och uppmuntra hållbara investeringar som stödjer både ekonomiska och miljömässiga mål.

Investeringar i ny teknik skapar också möjligheter till generationsväxling inom jordbruket. Tillgång till modern och effektiv teknik kan hjälpa yngre jordbrukare att stanna kvar i sektorn och göra den mer attraktiv för dem som överväger att börja med jordbruk. Genom att sänka inträdesbarriärerna och förbättra arbetsvillkoren stöder sådana investeringar det svenska jordbrukets långsiktiga lönsamhet och bidrar till att vända nedgången i antalet jordbruk.

Utredarens överväganden och förslag (7.13)

Skälen för utredarens förslag

Nationell samverkan kring innovation

Vi stödjer förslaget att koncentrera Sveriges innovationsresurser inom en nationell samverkansstruktur. Forskning och innovation spelar en viktig roll för att stärka konkurrenskraften, motståndskraften och hållbarheten inom jordbrukssektorn. Vi välkomnar särskilt betoningen på att involvera branschen i denna dialog.

För att säkerställa att innovationerna utgår från verkliga behov är det lika viktigt att jordbrukarna och deras företrädare är involverade i processen. Deras praktiska erfarenhet är avgörande för att utforma relevanta forskningsprioriteringar, säkerställa praktiska resultat och påskynda införandet.

Ett nära samarbete mellan forskningsinstitut, företag och lantbrukare maximerar effekten av offentliga investeringar och bidrar till att leverera effektiva och skalbara lösningar.

Utred det svenska kravet på prövning av ny teknik

Nofence stödjer förslaget att se över och förenkla det nuvarande kravet på testning av ny teknik.

Innovation inom jordbruket är avgörande för hållbarhet, effektivitet och konkurrenskraft. Nofences teknik är ett exempel på hur virtuella stängsel kan revolutionera djurhållningen genom att integrera dataanalys i realtid, förbättra djurens välbefinnande och stödja precisionsbete. En mer strömlinjeformad godkännandeprocess för ny teknik skulle göra det möjligt för svenska jordbrukare att få tillgång till banbrytande lösningar snabbare, vilket skulle hjälpa dem att förbättra produktiviteten och hållbarheten.

Detta skulle också stödja den nationella livsmedelsförsörjningen. Jordbrukare som använder teknik som förbättrar effektiviteten är bättre rustade för att sköta större besättningar och optimera markanvändningen, vilket ökar lönsamheten och motståndskraften i jordbrukssektorn.

Virtuella stängsel

Nofence stöder starkt förslaget att utvidga det nuvarande undantaget för elektriska stängsel till att omfatta virtuella stängsel och uppskattar rapportens erkännande av fördelarna med virtuella stängsel för jordbrukare, boskapens konkurrenskraft och biologisk mångfald.

Virtuella stängsel erbjuder ett säkrare, mer humant och innovativt alternativ till traditionella el- och taggtrådsstängsel. Nofence-systemet prioriterar djurens välbefinnande genom att använda ljudsignaler för att lära boskapen att känna igen gränser. En mild puls ges endast som en sista utväg. Under en kort tid, upp till en vecka, beroende på olika variabler som ras, kön och ålder, lär sig djuren att reagera enbart på ljud, vilket minskar stressen avsevärt.

Detta står i skarp kontrast till traditionella elstängsel, som kan orsaka upprepade stötar, skador på grund av intrassling och lidande för både boskap och vilda djur. Forskning visar att 96% av alla gränsinteraktioner efter inledande träning endast kräver en ljudvarning, och endast 4% kräver en korrigerande puls. Djuren anpassar sig snabbt genom en skonsam och kontrollerad träningsprocess som minimerar stress och ökar välbefinnandet.

Nofence-tekniken eliminerar också de risker som är förknippade med fysiska hinder samtidigt som den stöder naturliga betesbeteenden. Genom att uppmuntra obegränsad rörelse anpassas den till säsons- och betesbehov, vilket främjar friskare boskap och en mer hållbar markanvändning.

Denna återkoppling mellan djur och mark skapar en positiv återkopplingsloop, där förbättrad djurvälstånd bidrar till friskare ekosystem och berikade betesområden i sin tur främjar bättre djurhälsa. I Sveriges strävan att öka konkurrenskraften inom djurhållningen bör system som främjar, underlättar och ökar tillgången till betesmarker prioriteras.

Virtuella stängsel gör det dessutom lättare för djuren att fly från rovdjur än traditionella fysiska stängsel, som kan fånga dem och leda till skador eller dödsfall. Nofences inneslutningsgrad på 99,3% återspeglar systemets förmåga att innesluta boskap på ett tillförlitligt sätt, medan de återstående 0,7% står för fall där djuren kan lämna gränsen, en avsiktlig funktion som gör det möjligt för djur att fly när det behövs, särskilt vid rovdjurshot. Denna flexibilitet förbättrar djurens säkerhet och minskar de ekonomiska förlusterna i samband med rovdjursangrepp - vilket skyddar boskapen och sparar pengar åt lantbruken.

En annan viktig fördel är kontinuerlig övervakning. GPS-spårning gör det möjligt för lantbrukare att övervaka boskapen dygnet runt, övervaka aktivitetsnivåerna på betet och upptäcka varje betydande minskning av rörelse - vilket ger varningar i realtid vid sjukdom, nöd, orörlighet eller flykt. Detta gör att man kan reagera i tid på problem med djurens välbefinnande och bidra till att optimera betesmönster och betesförhållanden.

Utöver djurvälstånd bidrar virtuella stängsel till miljömässig hållbarhet. Det möjliggör exakt beteskontroll, förhindrar överbetning och främjar biologisk mångfald och återväxt. Minskningen

av fysisk infrastruktur sänker underhållskostnaderna, förhindrar fragmentering av livsmiljöer och underlättar naturvårdsarbetet.

Med tanke på dessa breda fördelar uppmanar vi beslutsfattare att klassificera virtuella stängsel enligt samma undantag som elektriska stängsel. Samtidigt bör det fortsatt vara tillverkarens ansvar att fastställa och ange vilka arter deras system är lämpligt för.

Utredarens överväganden och förslag (9.5)

Skälen för utredarens förslag

Fortsatt arbete för att tillåta djurvälståndersättningar för åtgärder utöver EUs lagstiftning men som ingår i nationell lagstiftning eller praxis

Vi stöder föredragandens förslag om att fortsätta att undersöka möjligheten till djurskyddsersättningar för åtgärder som är inbäddade i nationell lagstiftning och som går utöver EU-lagstiftningen. Svenska bönder arbetar under några av de högsta djurskyddsstandarderna i EU, och det är viktigt att dessa högre standarder erkänns och kompenseras rättvist inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP). Utan ett sådant erkännande kan jordbrukarna få en konkurrensnackdel på EU-marknaden.

Genom att förbättra utformningen och omfattningen av systemen för ersättning för djurskydd skulle den ekonomiska hållbarheten stärkas för de jordbruksföretag som investerar i metoder som främjar djurens välbefinnande. Detta inkluderar skött bete och växelbete samt förbättrad tillgång till betesmarker, vilket inte bara gynnar djurens välbefinnande utan även den miljömässiga hållbarheten.

Vi uppmanar därför den svenska regeringen att aktivt driva dessa förslag i de kommande förhandlingarna om CAP 2028 och implementera ekonomiskt stöd till djurskydd inom ramen för den nuvarande strategiska planen.

Fortsatt arbete för att förändra grundvillkoren

Nofence stödjer de föreslagna åtgärderna för att stärka det ekonomiska stödet till jordbrukare, i synnerhet att öka stödet för att ta hänsyn till inflationen, reformera sanktionerna för att bli mer proportionerliga och återinföra miljöersättning för odling av gräsmark.

Att erkänna Sveriges höga djurskyddsstandarder i CAP-reglerna skulle säkerställa en rättvisare ersättning till jordbrukare som följer strikta regler. Dessutom skulle en ökning av stödet i linje med inflationen bidra till att upprätthålla jordbrukets lönsamhet. Att utöka investeringsstödet ligger i linje med ansträngningarna att modernisera jordbruket, medan återinförandet av miljöersättningen för vallodling främjar markhälsa, kolinlagring och biologisk mångfald.

Dessa åtgärder stärker sammantaget det svenska jordbrukets motståndskraft och säkerställer att jordbrukarna får skälig ersättning samtidigt som de upprätthåller höga standarder för djurskydd och hållbarhet.

Ytterligare kommentarer

Digitala teknikens påverkan på produktion och konkurrenskraft (7.10.3)

Nofence välkomnar föredragandens erkännande av virtuella stängslens potential för att hantera rovdjursutmaningar i Sverige.

En viktig fördel med virtuella stängsel är att djuren kan röra sig fritt och fly undan potentiella rovdjur, vilket minskar risken för skador eller slakt som kan uppstå när djuren hålls instängda i traditionella inhägnader. Dessutom varnar systemet lantbrukaren via pushnotiser om ovanliga rörelsemönster upptäcks – till exempel om flera djur plötsligt flyr samtidigt, vilket kan tyda på närvaro av rovdjur. Lantbrukarna kan sedan följa djurens position i realtid via appen och bedöma om det behövs ingripanden, vilket förbättrar reaktionsförmågan och säkerheten för djuren.

Detta gör det möjligt för lantbrukarna att inte bara förbättra djurens välbefinnande utan också minska de ekonomiska förlusterna, vilket främjar lantbrukets lönsamhet.

Däremot kan rovdjursavvisande stängsel (RAS) vara kostsamma, arbetsintensiva och svåra att installera i varierande och utmanande landskap - särskilt relevant med tanke på Sveriges varierande topografi. Dessutom ger den här typen av stängsel inga aktiva varningar vid intrång eller angrepp, är beroende av fuktig mark för att fungera effektivt och kan inte garantera fullständigt skydd.

Avslutande kommentarer

Nofence välkomnar betänkandets erkännande av behovet av att samordna djurskydd, konkurrenskraft och innovation. Virtuellt stängsel visar att dessa mål kan och bör eftersträvas tillsammans. Eftersom Sverige fortsätter att vara ledande inom hållbar djurhållning med hög välfärd, uppmuntrar vi beslutsfattare att stödja teknik och politik som gör det möjligt för fler djur att vara ute på betesmarkerna, förbättra djurens välfärd, motståndskraft och säkerställa konkurrenskraften för den svenska jordbrukssektorn.